

Abstrakt

Cílem této práce je popsat a zhodnotit implementaci směrnice proti vyhýbání se daňovým povinnostem (ATAD) do českého právního řádu. Práce představuje problematiku vyhýbání se daňovým povinnostem i její rozsah a definuje základní pojmy jako je vyhýbání se daňovým povinnostem (tax avoidance), daňový únik (tax evasion), daňový ráj a škodlivý preferenční daňový režim. Autor následně popisuje historické kořeny směrnice, Akční plán OECD proti rozpadu daňového základu a přesouvání zisků a další opatření, která jsou implementována na úrovni EU, jako je mezinárodní výměna informací v oblasti daní na základě směrnic DAC, nebo návrh CCCTB.

Ve druhé kapitole je prezentovaná samotná směrnice ATAD. Jejím základem je pět opatření, jejichž cílem je zamezit účinkům praktik využívaných k vyhýbání se daňovým povinnostem, jinými slovy k rozpadu daňového základu a přesouvání zisků. Prvním navrhovaným opatřením je pravidlo omezení odečitatelnosti úroků. Jeho smyslem je znemožnit dluhové financování jako formu vyhýbání se daňové povinnosti, skrze omezení daňově uznatelných výpůjčních nákladů, které mohou daňový poplatníci uplatňovat. Druhým opatřením je pravidlo zdanění při odchodu, které vyžaduje, aby členské státy danily zhodnocení aktiv na základě rozdílu mezi částkou rovnající se tržní hodnotě převáděného aktiva v okamžiku přesunu a jejich hodnotou pro daňové účely.

Obecné pravidlo proti zneužívání daňového režimu je navrženo jako doplňkové opatření k ostatním nástrojům. Stanoví, že pokud ujednání, jejichž převažujícím účelem je získat daňovou výhodu, nemají ekonomické opodstatnění, správce daně k nim nepřihlíží. Pravidla pro ovládané zahraniční společnosti stanovují podmínky zdanění ovládaných zahraničních společností v jurisdikcích s nízkým efektivním zdaněním. Smyslem je omezit využívání takzvaných "schránek", neboli společností, které nevykonávají skutečnou ekonomickou činnost. Pravidla na řešení hybridních nesouladů mají zabránit vyhýbání se daňovým povinnostem prostřednictvím zneužívání rozdílných právních kvalifikací vedoucích ke dvojímu daňovému odpočtu nebo odpočtu bez zahrnutí odpovídajícího příjmu.

Třetí kapitola je věnována návrhu implementace směrnice ATAD do českého právního řádu. K transpozici dochází skrze zákon o dani z příjmu a daňový řád. Implementace je spíše minimalistická, s cílem zabránit zbytečné zátěži na straně poplatníků, tak i daňové správy. Autor při rozboru návrhu, který je v souladu s doporučeními z hodnocení dopadů regulace, nenarazil na žádné podstatnější nedostatky.